

На основу члана 123. став 2. Закона о науци и истраживањима („Службени гласник Републике Србије“ број 49/19) и члана ____ (Статута или другог општег акта) _____ (назив/пословно име организације), _____ донео је

ПРАВИЛНИК О ЗАШТИТИ ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Овим правилником уређује се поступање које се односи на идентификацију, процену, заштиту и комерцијалну употребу интелектуалне својине која је настала у оквиру рада _____ (у даљем тексту: Организација), као и повезана питања, у складу са одредбама закона којима се уређују систем науке и истраживања, иновациона делатност и права интелектуалне својине, укључујући и пословну тајну.

Члан 2.

Овај правилник примењује се на интелектуална добра настала као резултат научно-истраживачког и стручног рада и деловања у Организацији, која су подобна да се заштите одређеним правом интелектуалне својине, и то:

- 1) проналасци који су подобни за заштиту патентом или малим патентом (патентбилни проналасци);
- 2) знање и искуство који нису подобни за заштиту патентом, малим патентом или неким другим обликом правне заштите са апсолутним дејством, али су примењиви у привредном пословању (“*know-how*“);
- 3) дизајн који је подобан за заштиту правом на индустријски дизајн;
- 4) биљне сорте подобне за заштиту правом биљних сорти;
- 5) ознаке које су подобне за заштиту жигом или ознаком географског порекла;
- 6) топографије полупроводничких производа подобне за заштиту правом на топографију полупроводничких производа;
- 7) базе података, рачунарски програми и остала ауторска дела и предмети сродних права.

Овај правилник се искључиво примењује на сву интелектуалну својину насталу кроз програм институционалног финансирања, у складу са законом којим се уређује систем науке и истраживања.

Члан 3.

Овај правилник дужни су да примењују сви запослени и друга радно ангажована лица у Организацији која створе интелектуалну својину у вршењу послова који су утврђени уговором о раду, односно уговором о раду ван радног односа или у складу са актом Организације којим су уређени послови истраживања и развоја или по другом правном основу, за време трајања уговора и у периоду од годину дана од престанка

уговора, ако је интелектуална својина створена у вези са активностима Организације или коришћењем материјалнотехничких средстава, информација и других услова које је обезбедила Организација или као последица професионалне обуке коју је Организација обезбедила запосленом, односно радно ангажованом лицу.

Овак правилник је обавезујући и за друга правна и физичка лица која се у писаном облику сагласе с његовом применом.

Члан 4.

Руководиоци и запослени у Организацији дужни су да упознају са одредбама овог правилника правно и физичко лице које је заинтересовано за заштиту интелектуалне својине, односно за њену комерцијалну употребу.

Руководиоци у Организацији дужни су да достављају директору годишње извештаје о могућностима за настанак и о настанку интелектуалне својине у активностима јединица којима руководе.

Члан 5.

Основни циљеви доношења овог правилника су:

- успостављање правне сигурности у погледу правне заштите и комерцијалне употребе интелектуалне својине;
- упознавање запослених и других лица са правилима заштите интелектуалне својине;
- промовисање стварања иновација заснованих на научним истраживањима;
- стварање услова за развој креативног рада и трансфер знања и технологија кроз примену резултата проистеклих из обављања делатности;
- повезивање истраживача у циљу интензивнијег трансфера технологија;
- установљавање принципа и критеријума за трансфер знања и технологије.

Члан 6.

Када Организација и друго лице заједно обављају истраживање из којег може проистећи интелектуално добро, међусобна права и обавезе у односу на та добра уређују се уговором.

Организација је дужна да, пре почетка извођења спонзорисаних или пројеката финансираних из посебних подстицајних фондова или од стране међународних развојних организација или других пројеката који се финансирају из средстава која нису средства Организације, уреди своје односе са спонзором (донатором), односно правним или физичким лицем које финансира пројекат, као и са другим лицима која учествују у таквом пројекту у односу на права интелектуалне својине која настају као резултат рада на том пројекту.

Члан 7.

У односу на иновацију која настане у оквиру рада или у вези са радом Организације, право на заштиту интелектуалне својине има Организација, у складу са законом, осим ако уговором није друкчије одређено.

Истраживач који је запослен, односно радно ангажован у Организацији дужан је да обавести Организацију о свакој својој иновацији из става 1. овог члана.

Истраживач из става 2. овог члана дужан је да обавести Организацију и о својој иновацији која није настала у оквиру рада или у вези са радом у Организацији, ако је та иновација у вези са делатношћу Организације.

Ако је иновација заштићена на име Организације, проналазачу припадају морална права у вези с њом (право да у том својству буде наведен у пријави за признавање патента, списима, регистрима, исправама и публикацијама о проналаску), као и право на накнаду.

II. ПОСТУПАК ИДЕНТИФИКАЦИЈЕ И ПРОЦЕНЕ

Члан 8.

Заинтересовано лице подноси директору Организације или лицу које он овласти пријаву о настанку интелектуалног добра, односно иновације, на обрасцу који је у прилогу и чини саставни део овог правилника (Образац 1), као и предлог за расподелу прихода, на обрасцу који је у прилогу и чини саставни део овог правилника (Образац 2).

Истраживач који је запослен, односно радно ангажован у Организацији (истраживач као проналазач) дужан је да без одлагања поднесе директору Организације или лицу које он овласти попуњене обрасце из става 1. овог члана.

Уз пријаву и предлог за расподелу прихода, подносилац пријаве доставља све потребне информације, резултате настале током стварања проналаска, односно настанка интелектуалног добра и пратеће документе у вези са интелектуалним добром на које се односи пријава.

Члан 9.

Подносилац пријаве може писаним путем да тражи од Организације да му уступи право коришћења у вези са пријављеном иновацијом, односно пренесе му право интелектуалне својине или уступи лиценцу за право искоришћавања иновације.

Организација је дужна да у року од 60 дана донесе одлуку о захтеву лица из става 1. овог члана и о тој одлуци га обавести писаним путем.

Члан 10.

Ако интелектуално добро није довољно описано и образложено у пријави, ако недостају потребне информације или уз пријаву није достављен неки од прилога из члана 8. став 1. овог правилника, односно ако пријава има недостатке који Организацију спречавају да поступи по њој, ако није разумљива или ако није потпуна, директор, односно лице које он овласти обавештава подносиоца на који начин да уреди пријаву и то у року који не може бити краћи од осам дана, уз упозорење на правне последице ако не уреди пријаву у року.

Ако у додатном року подносилац не уреди пријаву, директор, односно лице које он овласти решењем одбацује пријаву.

Ако пријава буде уређена у року, сматра се да је од почетка била уредна.

Члан 11.

По пријему уредне пријаве, директор, односно лице које он овласти утврђује да ли је пријављено интелектуално добро подобно за заштиту као право интелектуалне својине и комерцијалну употребу.

Поступак из става 1. овог члана окончава се у року од 60 дана од дана пријема уредне пријаве, а подносилац пријаве обавештава се о налазу.

Рок из става 2. овог члана може да се продужи у договору са подносиоцем пријаве.

Ако Организација у року из става 2, односно става 3. овог члана не оконча поступак, односно не обавести подносиоца пријаве да ли ће да покрене поступак правне заштите и комерцијалне употребе интелектуалног добра које је предмет пријаве, сматра се да се Организација одриче права на иновацију која је предмет пријаве, а подносилац пријаве има право да предмет пријаве заштити на своје име и о свом трошку, односно да с њим даље слободно располаже, осим ако је с Организацијом претходно закључио уговор којим је другачије одређено.

У случају из става 4. овог члана, ако није закључен уговор из става 4. овог члана, подносилац пријаве може да затражи од Организације да му изда потврду о одрицању Организације од права на иновацију која је предмет пријаве, у року од пет дана од дана пријема писаног захтева подносиоца пријаве.

Члан 12.

У оквиру Организације образује се Комисија за интелектуалну својину¹ (у даљем тексту: Комисија), као стручно саветодавно тело.

Задатак Комисије је да даје мишљење о појединачним пријавама настанка интелектуалног добра (настанка иновације) у погледу правне заштите и комерцијалне употребе.

Комисију чини пет чланова из реда запослених у Организацији, које именује и разрешава директор, и то два стална и три промењива члана, са знањем и искуством које је саобразно природи иновације у питању.

Чланови Комисије, након именовања, дају изјаве о неоткривању поверљивих информација (изјава о поверљивости) и спречавању сукоба интереса.

Директор може у току рада Комисије да замени именованог члана новим чланом, ако утврди да именовани члан нема довољан ниво знања и искуства, односно компетентности за процену пријављене иновације или да је у сукобу интереса.

У раду Комисије могу учествовати спољни саветници - стручњаци из области из које је иновација која је пријављена.

Спољни саветник закључује уговор са Организацијом и даје изјаву о поверљивости.

Чланови Комисије и спољни саветници имају право на новчану накнаду за рад, у складу са одлуком о висини накнада, коју доноси директор.

Директор може, на захтев Комисије, да обезбеди учешће Завода за интелектуалну својину и других организација и тела задужених за заштиту интелектуалне својине и трансфер технологије у раду Комисије.

Комисија доноси пословник о раду.

Члан 13.

Директор, односно лице које он овласти без одлагања доставља уредну пријаву Комисији, ради давања мишљења.

Комисија у року од 45 дана од пријема уредне пријаве Канцеларија процењује основаност и оправданост покретања поступка правне заштите интелектуалног добра,

¹ Ово тело може да носи и друге називе, попут: Комисија за иновације, Комисија за трансфер технологија и сл.

врши анализе, процењује износ трошкова таквог поступка, процењује привредну вредност интелектуалног добра које је предмет пријаве, односно права интелектуалне својине којим се оно може заштитити, сачињава мишљење о даљем поступању са интелектуалним добром које је предмет пријаве, односно о правној заштити и комерцијалној употреби пријављене иновације, и доставља га директору, односно лицу које он овласти, ради доношења коначне одлуке о поступању са интелектуалним добром које је предмет пријаве, односно заузимања коначног става о томе да ли ће Организација спровести поступак правне заштите и комерцијалне употребе пријављеног интелектуалног добра.

Мишљење Комисије обавезно садржи:

- 1) облик правне заштите који треба применити на интелектуално добро које је предмет пријаве (патент, жиг, индустријски дизајн, ознака географског порекла, топографија полупроводничких производа, ауторско и сродна права), на којој територији би се примењивала (Република Србија, иностранство) и ко треба да сноси трошкове поступка правне заштите пред Заводом за интелектуалну својину или међународном институцијом;
- 2) предлог о томе које послове и радње које се односе на комерцијалну употребу интелектуалне својине треба предузети, као и о томе ко и на који начин треба да их предузме.

Члан 14.

У оквиру рока из члана 11. став 2, односно став 3. овог правилника, по пријему мишљења Комисије, директор, односно лице које он овласти доноси коначну одлуку по пријави у облику решења, које доставља подносиоцу пријаве и Комисији.

Решењем из става 1. овог члана Организација прихвата да покрене поступак правне заштите и комерцијалне употребе интелектуалног добра које је предмет пријаве или оцењује да није оправдано, односно да није могуће покретање поступка правне заштите тог интелектуалног добра, односно да то добро није погодно за комерцијалну употребу.

Решење којим Организација прихвата да покрене поступак правне заштите и комерцијалне употребе интелектуалног добра које је предмет пријаве обавезно садржи:

- 1) облик правне заштите који треба применити на интелектуално добро које је предмет пријаве (патент, жиг, индустријски дизајн, ознака географског порекла, топографија полупроводничких производа, ауторско и сродна права), на којој територији би се примењивала (Република Србија, иностранство) и ко треба да сноси трошкове поступка правне заштите пред Заводом за интелектуалну својину или међународном институцијом;
- 2) смернице о томе које послове и радње које се односе на комерцијалну употребу интелектуалне својине треба предузети, као и о томе ко и на који начин треба да их предузме.

Ако директор, односно лице које он овласти прихвати да Организација покрене поступак правне заштите и комерцијалне употребе интелектуалног добра које је предмет пријаве, Организација и подносилац пријаве закључују уговор којим уређују права и обавезе Организације и подносиоца пријаве у поступку правне заштите интелектуалне својине и комерцијалне употребе интелектуалне својине.

Ако директор, односно лице које он овласти оцени да није оправдано, односно да није могуће покретање поступка правне заштите интелектуалног добра или да то добро није погодно за комерцијалну употребу, директор, односно лице које он овласти

обуставља поступак решењем, које доставља подносиоцу пријаве, а који је овлашћен да даље слободно располаже интелектуалним добром које је предмет пријаве.

У случају из става 5. овог члана, Организација се одриче права на иновацију која је предмет пријаве, а подносилац пријаве има право да предмет пријаве заштити на своје име и о свом трошку, односно да с њим даље слободно располаже, осим ако је с Организацијом претходно закључио уговор којим је другачије одређено, што се утврђује у диспозитиву решења.

У случају из става 5 овог члана, директор, односно лице које он овласти може одлучити да се подносиоцу пријаве понуди да Организација посредује у склапању пословног аранжмана са институцијама и организацијама које су заинтересоване за трансфер знања и искуства у вези са пријављеном иновацијом.

Ако подносилац пријаве прихвати понуду из става 7. овог члана, Организација и подносилац пријаве закључују уговор којим се уређују међусобна права и обавезе, као и расподела прихода стечених трансфером знања и искуства.

Члан 15.

Ако Организација и подносилац пријаве не закључе уговор из члана 14. став 4. овог члана, о даљем поступку у односу на интелектуално добро које је предмет пријаве одлучује Организација, с тим да подносилац пријаве има право на накнаду у износу од најмање 50% од добити коју Организација буде остварила по овом основу.

Организација задржава право да једнострано раскине уговор из члана 14. став 4. овог члана ако установи да даље поступање по пријави није оправдано из економских, моралних или других разлога.

У случају раскида уговора, подносилац пријаве може даље слободно располагати интелектуалним добром које је било предмет пријаве.

Члан 16.

Организација је дужна да поднесе пријаву ради правне заштите интелектуалне својине Заводу за интелектуалну својину или међународној институцији у року од 30 дана од доношења решења којим прихвата да покрене поступак правне заштите и комерцијалне употребе интелектуалног добра које је предмет пријаве.

Подносилац пријаве је дужан да Организацији пружи све информације које су јој потребне у поступку правне заштите интелектуалног добра, гарантује за тачност података и благовремено да сву неопходну писану сагласност која се односи на заштиту интелектуалне својине.

Ако Организација својом кривицом не поднесе пријаву ради правне заштите интелектуалне својине у року из става 1. овог члана, подносилац пријаве има право да предмет пријаве заштити на своје име и о свом трошку, односно да с њим даље слободно располаже, осим ако је с Организацијом претходно закључио уговор којим је другачије одређено.

Организација може да сноси све или део трошкова поступка правне заштите и привредног искоришћавања интелектуалног добра које је предмет Пријаве, у складу са уговором из члана 14. став 4. овог правилника. Ако Организација сноси део ових трошкова, остали део трошкова сноси подносилац пријаве и/или треће физичко или правно лице са којим Организација закључује посебан уговор.

III. КОМЕРЦИЈАЛНА УПОТРЕБА И РАСПОДЕЛА ПРИХОДА

Члан 17.

Комерцијална употреба интелектуалне својине уређује се уговором из члана 14. став 4. овог правилника.

Организација, самостално или заједно са подносиоцем пријаве, обавља послове и радње које се односе на комерцијалну употребу интелектуалне својине, који укључују:

- 1) истраживање правних, финансијских, комерцијалних и других елемената у вези са комерцијалном употребом (*due diligence*);
- 2) припрему финансијског плана и плана комерцијализације производа, односно услуга заснованих на интелектуалној својини, оквирног пословног плана који укључује оквирни маркетиншки план и др;
- 3) процену пословних ризика;
- 4) оцену могућег сукоба интереса;
- 5) различите активности које имају за циљ што бољи увид у захтеве тржишта;
- 6) пословну едукацију;
- 7) евентуалну израду прототипа, тестних модела, пробне линије и сл;
- 8) ангажовање консултаната;
- 9) консултације и сарадњу са привредним коморама и другим пословним асоцијацијама;
- 10) проналазак заинтересованих инвеститора;
- 11) оснивање спиноф, односно стартап друштва у циљу комерцијалне употребе интелектуалне својине;
- 12) разматрање правних модела и оквира за заједнички подухват (уговор о лиценци, уговор о купопродаји права интелектуалне својине и др).

Ако се донесе одлука о оснивању новог привредног друштва (спиноф, односно стартап друштво), удели у том друштву се одређују посебним уговором чланова, а расподела добити се одређује у оснивачком акту друштва.

Члан 18.

Приходи од комерцијалне употребе интелектуалне својине су сви приходи који се остваре пословним искоришћавањем интелектуалне својине, заједнички, од стране Организације и ствараоца права интелектуалне својине, на начин и у мери утврђеним у уговору из члана 14. став 4. овог правилника.

Нето приход је онај приход од комерцијалне употребе интелектуалне својине који преостане после одбитка свих директних и индиректних трошкова везаних за остварење заштите и комерцијалне употребе интелектуалне својине.

Нето приход од комерцијалне употребе интелектуалне својине се дели између Организације и ствараоца права интелектуалне својине на следећи начин:²

² Чланом 122. став 3. Закона о науци и истраживању прописано је да уколико је патент или мали патент економски искоришћаван, проналазач из става 1. овог члана има право на накнаду у износу од најмање 50% од добити коју је реализатор истраживања остварио искоришћавањем патента, односно малог патента.

Укупан нето приход (РСД)	Удео ствараоца права интелектуалне својине (%)	Удео Организације (%)
≤ _____	_____	_____
_____ - _____	_____	_____
≥ _____	_____	_____

Ако је право интелектуалне својине, чијом је комерцијалном употребом остварен приход настало заједничким радом, односно сарадњом више лица (проналазача и сарадника), њима припада право на сразмеран износ у уделу који према табели из става 3. овог члана припада једном ствараоцу права интелектуалне својине, зависно од појединачног доприноса, односно учешћа у стварању интелектуалне својине.

Ако се појединачни доприноси из става 4. овог члана не могу утврдити, тада учесници у настанку интелектуалног добра имају право на подједнаке делове.

IV. ПОСЛОВНА ТАЈНА

Члан 19.

Сви запослени и радно ангажовани у Организацији, који на било који начин учествују у поступку након пријема пријаве, дужни су да чувају као пословну тајну све податке о интелектуалном добру које се пријављује Организацији, као и друге информације до којих дођу у току поступка идентификације, процене, правне заштите и комерцијалне употребе интелектуалне својине, као и у поступку ангажовања подносиоца пријаве за трансфер знања и искуства за потребе трећих лица.

Организација је дужна да прибави од свих запослених и радно ангажованих у Организацији из става 1. овог члана потписане изјаве о поверљивости.

Подносилац пријаве је дужан да податке о пријављеном интелектуалном добру чува као пословну тајну пре него што буде закључен уговор из члана __. овог правилника, као и након тога, све до окончања поступка правне заштите, ако би то могло да угрози стицање права интелектуалне својине.

Подносилац пријаве сме да износи у јавности само податке који су наведени у пријави.

Ако Организација оцени да предмет пријаве обухвата неку од пословних тајни Организације и одлучи да из тих разлога не поднесе пријаву за заштиту права интелектуалне својине, дужна је да о томе, у року из члана 1. став 2, односно став 3. овог правилника, у писаном облику обавести подносиоца пријаве.

У случају из става 5. овог члана, запослени нема право на заштиту права интелектуалне својине, али има право на накнаду од Организације.

Ако Организација одлучи да одустане од већ поднете пријаве за заштиту права интелектуалне својине или да се одрекне од заштићеног права, дужна је да о томе у писаном облику обавести подносиоца пријаве и да на њега пренесе право из пријаве за заштиту права интелектуалне својине.

V. ЕВИДЕНЦИЈЕ

Члан 20.

Организација води евиденцију о интелектуалној својини.

Евиденција из става 1. овог члана нарочито садржи податке из пријаве и предлога за расподелу прихода, закључених уговора, мишљења Комисије, решења Организације, пријаве за правну заштиту интелектуалне својине и докумената који се односе на комерцијалну употребу

Евиденција из става 1. овог члана је поверљива и чува се трајно.

VI. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 21.

Овај правилник примењује се на интелектуална добра за која је Организацији поднета пријава након његовог ступања на снагу.

Члан 22.

Директор је дужан да најмање једном годишње поднесе извештај Управном одбору о стању правне заштите и комерцијалне употребе интелектуалне својине Организације.

Члан 23.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана доношења и објављује се на интернет страници Организације.